



AdvaCenter مرکز أدفا

מרכז אדוה

מידע על שוויון וצדק חברתי בישראל



תקציב הרווחה בין הממשלה והרשות המקומית

כרמיאל

יעל חסון

יוני, 2015

מימון שירותי הרווחה בישראל

1. מימון המדינה – 2 סעיפי תקציב עיקריים:

- א- בשנת 2013 תקציב משרד הרווחה עמד על 5.26 מיליארד ₪ לערך (נתוני ביצוע, משרד האוצר).
- ב- בשנת 2013 המוסד לביטוח לאומי מימן גמלת הסיעוד ל-156.6 אלף קשישים בעלות כוללת של כ-5.05 מיליארד ₪. בשנה זו קיבלו בכרמיאל 1,011 איש גמלת סיעוד.

2. תרומות

- א- יהודי ארה"ב
- ב- ישראלים

מימון שירותי הרווחה

- חלק גדול מן השירותים ניתן מאז ומתמיד על ידי גופים לא ממשלתיים, עסקיים ולא עסקיים כאחד;
- חלק משמעותי של המימון מגיע מתורמים יהודיים החיים בחו"ל;
- חלק משמעותי של העבודה מתבצע על ידי מתנדבים.

ההוצאה החברתית לנפש, 2001-2014: מגמת עליה לאחר עשור של קיצוצים

הקיצוצים התקציביים הגדולים של השנים 2001-2004 יצרו משבר תקצוב בכל המערכות הציבוריות בישראל, להוציא את מערכת הביטחון. ההוצאה הממשלתית על שירותים חברתיים, בחישוב לנפש, ירדה במהלך כל העשור עד 2012.

בשנת 2012 – לראשונה, תקציב גבוה בהשוואה ל-2001

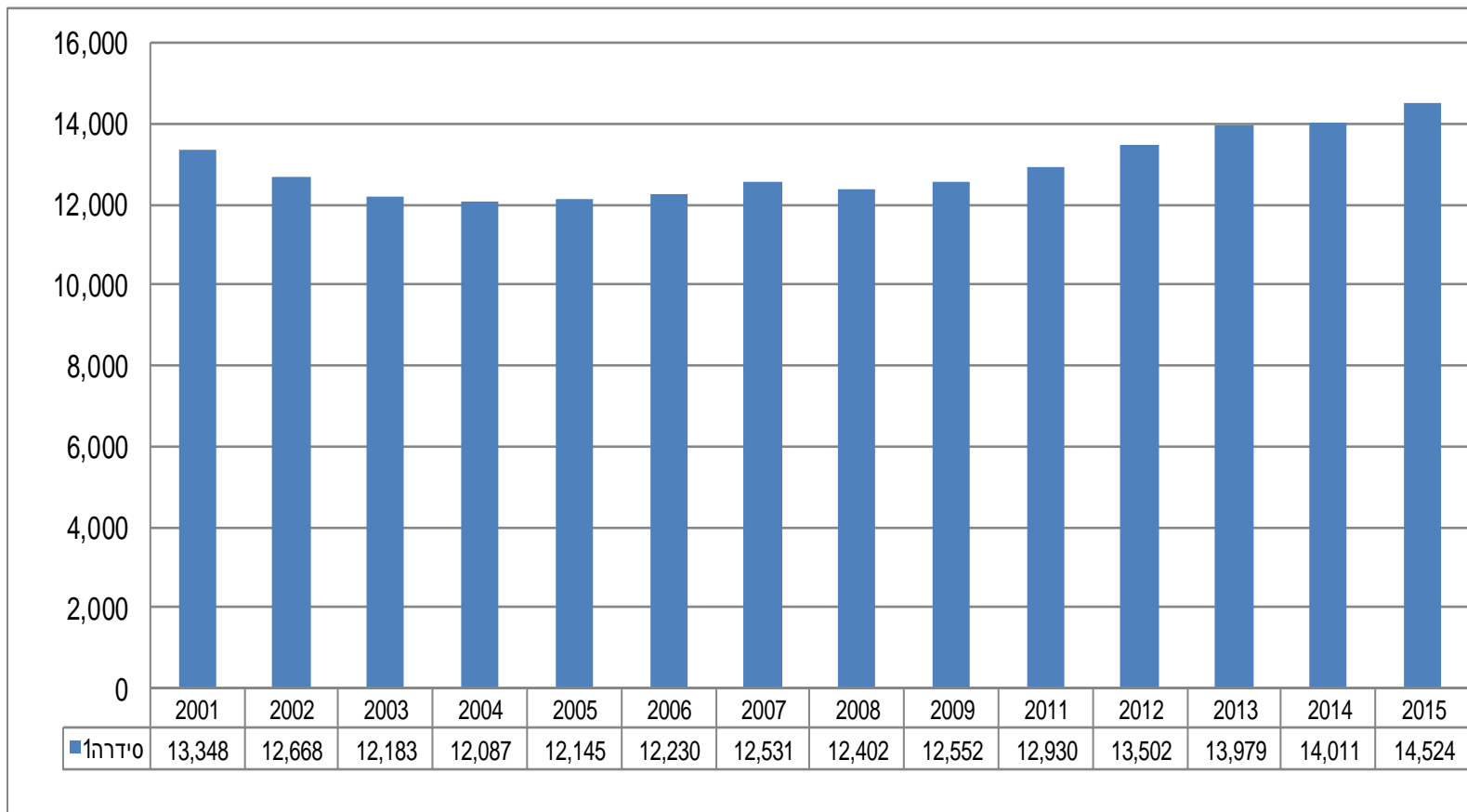
בשנים 2014-2015 צפויים התקציבים החברתיים לעלות עוד במעט

הגידול הבולט ביותר – בתחום החינוך ובעקבות ההסכמים עם מורות בתי הספר היסודיים (אופק חדש) והתיכונים (עוז לתמורה).

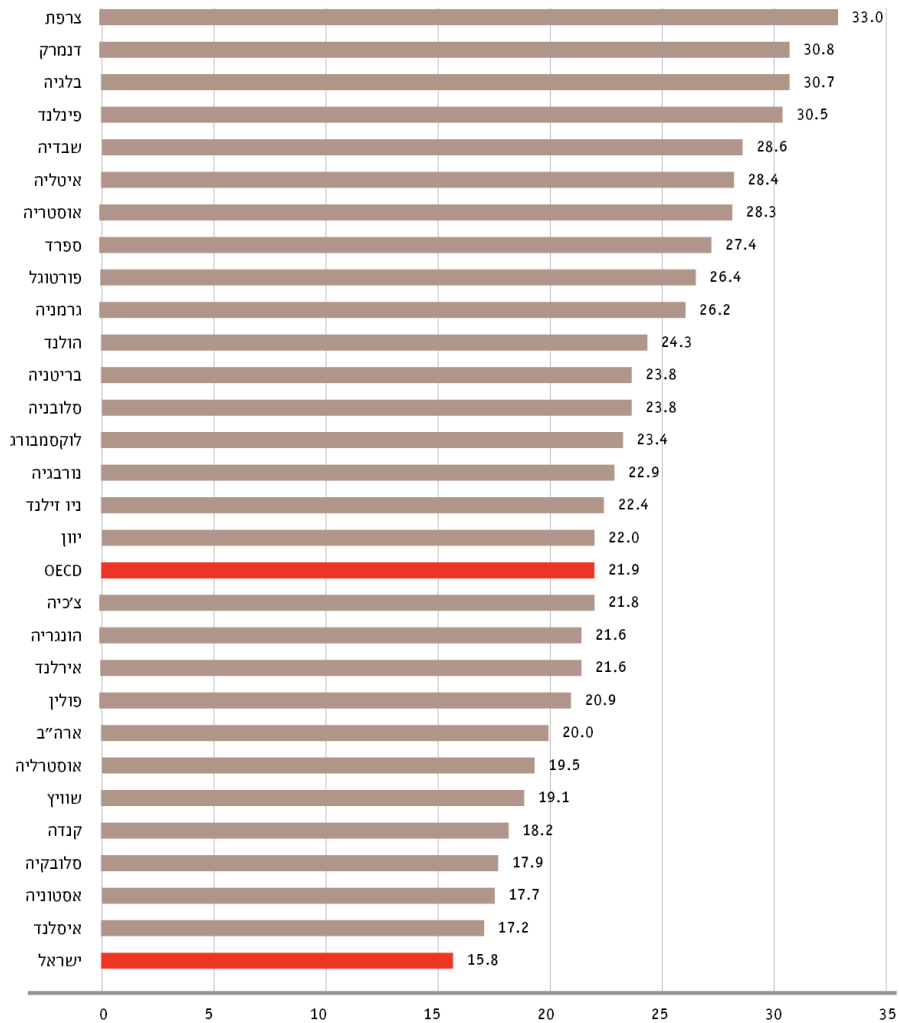
ההוצאה החברתית כוללת את המשרדים הבאים: חינוך (כולל פיתוח), בריאות (כולל פיתוח), השכלה גבוהה, רווחה, גמלאות הביטוח הלאומי שבמימון האוצר.

ההוצאה החברתית לנפש, 2001-2014 ותחזית ל-2015

בש"ח, במחירי 2013



הוצאה על רשת ביטחון סוציאלית כאחוז מהתמ"ג, ארצות ה-OECD, 2013



הערה: הממונים כוללים קצבת זקנה, קצבת שאירים, קצבאות נכות, הבטחת הכנסה, תכניות ליעידוד תעסוקה, דמי אבטלה, וסיוע בדיוור ובבריאות.
 מקור: OECD national accounts database, OECD.StatExtracts, www.stats.oecd.org/Index.aspx?datasetcode=SOCX_AGG.



מימון שירותי הרווחה ברשויות המקומיות

- הרשויות המקומיות אחראיות על אספקת שירותי הרווחה (חוק שירותי הסעד, 1958)
- מימון בשיטת מטשינג: 25% הרשות המקומית, 75% הממשלה
- אין חקיקה המגדירה סל בסיסי
- כתוצאה – כל רשות מקיימת מערך שירותי רווחה כמידת יכולותיה ומשאביה

מטשינג: שיטת תקצוב מענישה

המדינה מחזקת את החזקים גם בתקציבי הרווחה

בלעדי כלכליסט

על פי שיטת התקצוב הקיימת, המדינה מעבירה 3 שקלים על כל שקל שמפקידה הרשות המקומית. כך רשויות מבוססות זוכות לתקצוב יתר

מיקי פלד

06:52, 29.03.15

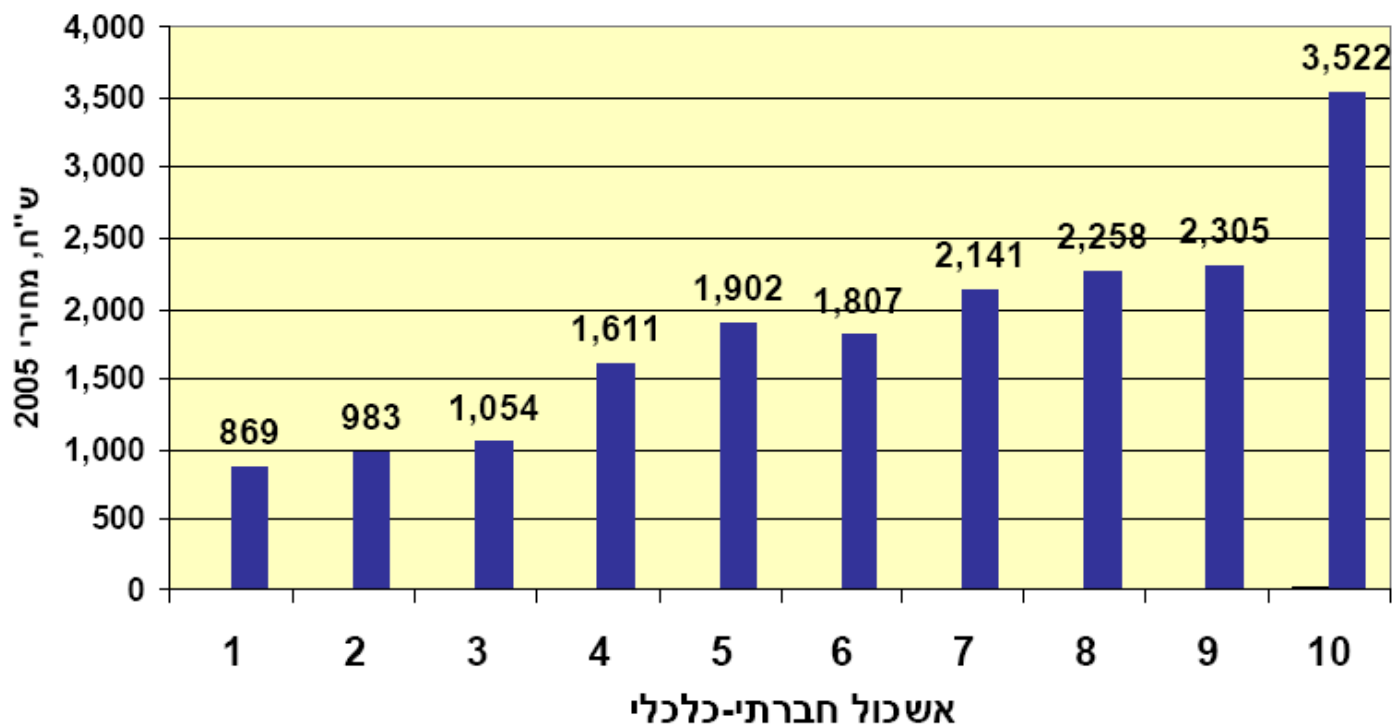
34 תגובות



המייל האדום | תגובה לכתבה | הדפסת כתבה

5 מיליארד שקל מחלק בכל שנה משרד הרווחה בין לשכות הרווחה של הרשויות המקומיות כדי לאפשר להן לסייע לאוכלוסיות החלשות והנזקקות ביותר של החברה הישראלית. ואולם, בדיקת "כלכליסט" בקרב 247 עיריות, מועצות מקומיות ומועצות אזוריות מגלה שבגלל שיטת התקצוב הבעייתית של משרד הרווחה, העוגה הזאת מתחלקת בצורה אבסורדית עד כדי שהיא תורמת להרחבת הפערים החברתיים בין הרשויות המקומיות החזקות והעשירות לרשויות המקומיות החלשות והעניות.

ההוצאה הממשלתית למטופל בלשכות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות לפי אשכול חברתי-כלכלי, 2005



מקור: מבקר המדינה, 2007, דוח מבקר המדינה 57 בשנת 2006 ולחשבונית שנת הכספים 2005.

הפרטה בשירותי הרווחה

- מאז 1995 חלקה של "התמורה לעבודה" – בירידה ואילו חלקה של ההוצאה הממשלתית על "קניות נטו של סחורות ושירותים" – בעליה
- אגפים מרכזיים מקצים כמעט את כל תקציביהם לרכישת שירותים מארגונים לא ממשלתיים
- עובדי המדינה מהווים מיעוט קטן בתוך כלל המועסקים
- התדלדלות בתקציבי מחקר, הערכה ופיקוח והתרחבות התלות בארגונים ועמותות

היבט מגדרי: עובדות מופרטות

נשים מהוות 85% מכלל המועסקים במערכת הרווחה

- עובדות סוציאליות (כ-40% מופרטות)
- אגף חסות הנוער – עו"סיות, מטפלות, מורות, מדריכות, אמהות בית
- מחסור ותחלופה גבוהה של כ"א
- פגיעה בחוסים וברצף הטיפול
- מטפלות סיעוד

כרמיאל: נתוני רקע – פרופיל עירוני 2013

- 44,700 אלף נפשות
- אשכול חברתי-כלכלי 5
- 37.2% מהשכירים משתכרים עד שכר מינימום (2012)
- 50% מהעצמאים משתכרים עד מחצית השכר הממוצע
- שכרה הממוצע של אישה שכירה בכרמיאל עומד על 65% משכרו של גבר שכיר (5,827 ₪ לעומת 9,308)
- 1,754 מקבלי הבטחת הכנסה בעיר

תרגיל

**קשיים בקריאת התקציב?
שקיפות – מי וכמה נהנים מהתקציבים?**

נשים/גברים

ערבים/יהודים

גילאים

**מהם סעיפי ההוצאה העיקריים?
תקציבים שלא מוצו בשנים הקודמות?
תקציבים שקטנו משמעותית?
תקציבים שגדלו משמעותית?**

תקציב הרווחה של עיריית כרמיאל

באלפי ₪, במחירים שוטפים

2015 (הצעה)	2014 (מאושר)	2013 (ביצוע)	2012 (ביצוע)
26,240	26,945	35,487	34,111

• ב-2013:

– 25% שכר עבודה (8,869 אלפי ₪)

– 75% פעולות (26,618 אלפי ₪)

• ב-2015 ההוצאה על רווחה כ- 10% מהתקציב (שעומד על 255 מיליון).

הכנסות בתקציב הרווחה של עיריית כרמיאל

(באלפי ₪)

2015 (הצעה)		2014 (מאושר)		
אחוזים	סכום	אחוזים	סכום	
4%	915	4%	915	עצמיות
96%	24,146	96%	23,907	ממשלה
100%	25,061	100%	24,822	סה"כ

- ב-2015 העירייה מתכננת להוציא 1.18 מיליון ש"ח
- מיליון ₪ נוספים על רווחה – הפער בין הכנסות להוצאות.

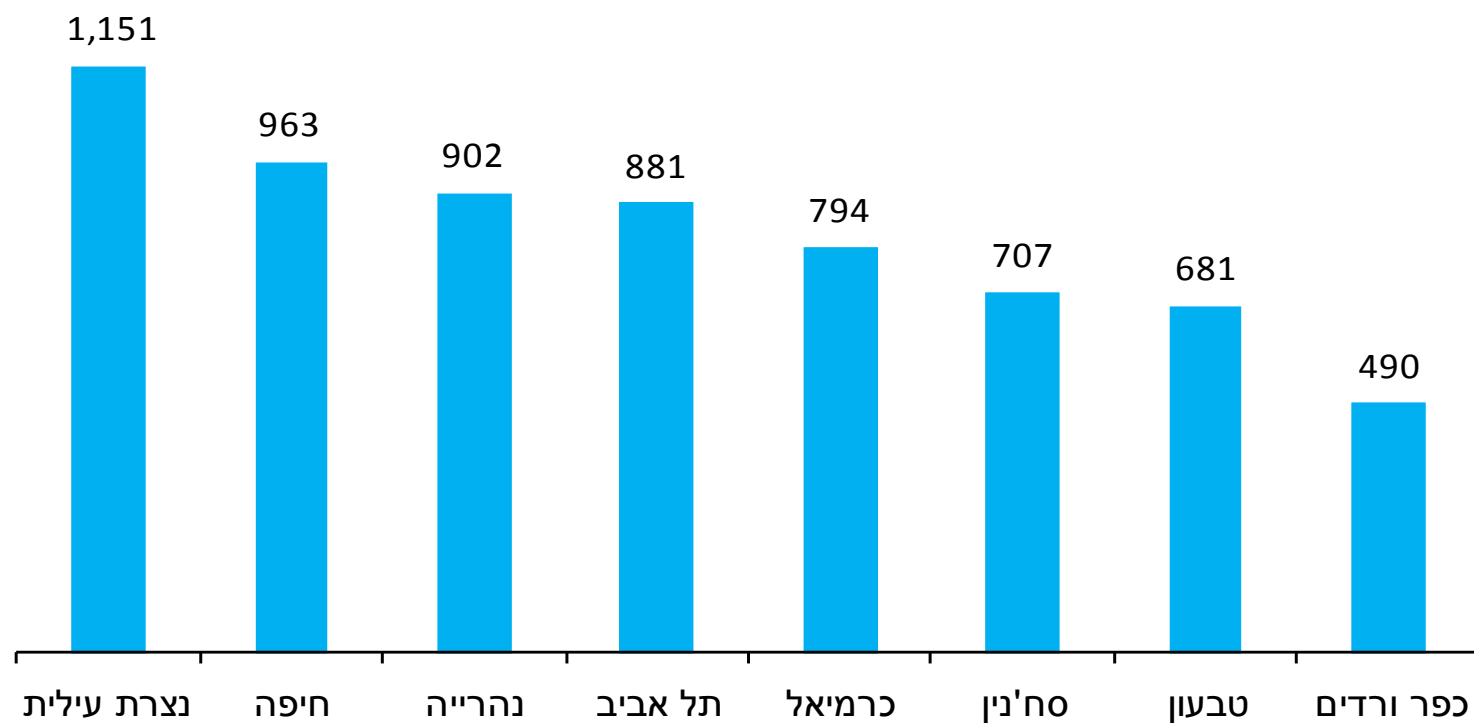
הכנסה מוניציפאלית ממשלתית לרווחה בתקציב הרגיל, 2013

בש"ח, לפי סדר עולה של מספר התושבים

הכנסה ממשלתית (אלפי ₪)	מספר תושבים	אשכול כלכלי חברתי	
1,834,000	5,600	9	כפר ורדים
8,014,000	17,500	8	טבעון
15,370,000	28,100	2	סח'נין
32,645,000	40,500	5	נצרת עילית
24,960,000	44,700	5	כרמיאל
32,427,000	53,400	5	נהרייה
175,514,000	273,200	7	חיפה
230,777,000	418,600	8	תל אביב

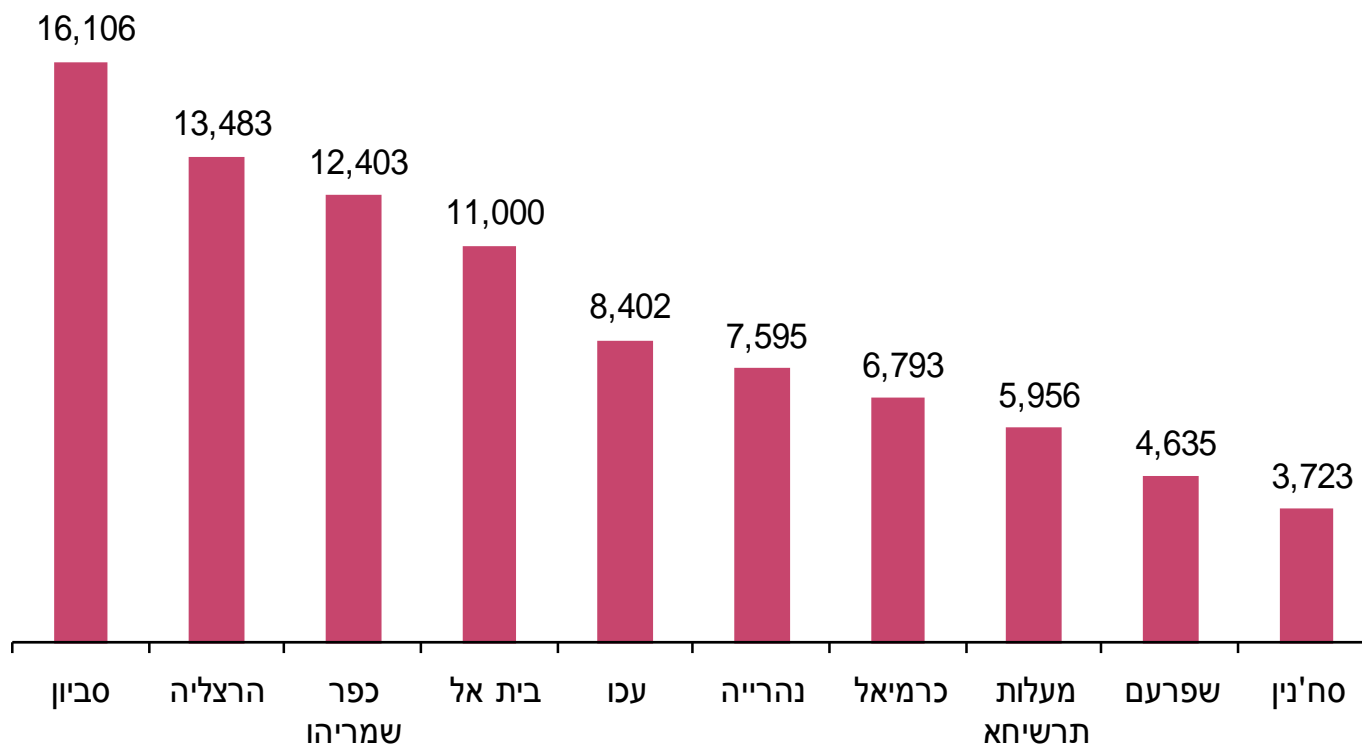
הוצאה עירונית לרווחה לתושב, 2013

בש"ח, לפי סדר יורד של הוצאה



הוצאה עירונית לרווחה למשפחה מטופלת, 2005

בש"ח, לפי סדר יורד של הוצאה



בדיקה מגדרית של התקציב

עבור כל אחד משירותי הרווחה העירוניים:

1. מי מקבלים/ות שירותים?

- היקף התכנית – מספר הנהנים/ות ממנה
- האם מביאה בחשבון צרכים?
- האם בכוחה לצמצם פערים?

2. מועסקות בשירותי הרווחה:

- עובדות ביחס לעומס
- עובדות בתקן או עובדות כוח אדם
- דרגות – מי מנהלים/ות? מי בתחתית?
- סולם השכר